

Sygn. akt OS 16/2016

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie
z dnia (...) r.

w składzie:

Przewodniczący: r.pr. Artur Warych

Sędziowie r.pr. Paweł Strzelec - sprawozdawca

r.pr. Tomasz Marzec

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu (...) r. sprawy ze skargi (...) na postępowanie radcy prawnego (...) na skutek odwołania wniesionego w dniu (...) r. od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (...) r., sygn. akt RD (...) o odmowie wszczęcia dochodzenia

postanawia:

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233 ze zm.) utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia dochodzenia.

Przewodniczący:

Artur Warych

Członkowie:

Paweł Strzelec

Tomasz Marzec

Uzasadnienie

W dniu (...) r. do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w Lublinie wpłynęło odwołanie od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, odmawiającego wszczęcia dochodzenia na skutek skargi (...), w sprawie radcy prawnego (...). Przedmiotowa postanowienie wydano wobec niepopelnienia czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne.

Skarżąca w odwołaniu podniosła zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych. Wskazała, iż błędnym było przyjęcie przez Z-cę Rzecznika Dyscyplinarnego, że wyjazd radcy prawnego (...) do Sądu Rejonowego w (...) dowodzi, że jego celem było zapoznanie z aktami

sprawy, skoro sprawa dla której został on wyznaczony pełnomocnikiem z urzędu toczyła się przed WSA w (...) i NSA w (...). Podniosła, iż sygnatura akt wskazana w uzasadnieniu postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia, to sygnatura postanowienia o ustanowieniu pełnomocnika, a nie oznaczenie akt sprawy dla której został on wyznaczony. W opinii skarżącej ma to dowodzić tego, iż radca prawny (...) nie zapoznał się z aktami sprawy do prowadzenia której został wyznaczony. Jako błędne wskazała również skarżąca przyjęcie przez Z-cę Rzecznika Dyscyplinarnego, iż w dniu (...) r. została powiadomiona przez r.pr. (...) o ustanowieniu go pełnomocnikiem z urzędu. Skarżąca zarzuciła również, iż Z-ca Rzecznika dyscyplinarnego dokonał swobodnej oceny dowodów w sprawie, pomijając jej zeznania oraz pisemnie wyjaśnienia. Skarżąca wskazała, iż zaskarżone postanowienie jest wewnętrznie sprzeczne przez stwierdzenie, iż radcy prawnemu przysługiwał 2-dniowy termin do wniesienia skargi przy równoczesnym przyjęciu za rzetelne jego postępowania polegającego na wskazaniu w opinii argumentu o upływie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Skarżąca wniosła o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec r.pr (...) oraz ukaranie adekwatne do powstałych konsekwencji.

Rozpoznając sprawę Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Lublinie ustalił co następuje:

W dniu (...) r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęła skarga (...) z treści której wynikało, że radca prawny (...) wykonując obowiązki pełnomocnika ustanowionego z urzędu, w celu ewentualnego sporządzenia skargi konstytucyjnej i prowadzenia sprawy przed Trybunałem Konstytucyjnym, wykonał te obowiązki nierzetelnie i niezgodnie z zasadami etyki zawodowej.

Radca prawny (...) w dniu (...) r. w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Lublinie otrzymał zawiadomienie o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu. Tego samego dnia przesłał drogą pocztową (...) informację o tym fakcie. Pismo zostało odebrane przez (...) w dniu (...) r.

Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego (sygn. akt II FSK (...)) zostało skarżącej doręczone (...) r., zaś wniosek o ustanowienie pełnomocnika złożony został (...) r. Postanowienie Sądu o ustanowieniu pełnomocnika zostało wydane (...) r.

Powyższe ustalenia pozwalają przyjąć, iż (...) złożyła w Sądzie Rejonowym w (...) wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu na dwa dni przed upływem terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

W ciągu tych dwóch dni, radca prawny (...) dokonał analizy sprawy pod względem formalnym oraz merytorycznym. Pozwoliło mu to na zidentyfikowanie problemu konstytucyjnego, analizę orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego w podobnych sprawach, ocenę czy podstawa prawna rozstrzygnięcia narusza wolności i prawa jednostki określone w Konstytucji RP. W następstwie tego, radca prawny (...) sporządził obszerną opinię o braku podstaw do jej wniesienia.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Lublinie zważył co następuje:

Wszystkie zarzuty podnoszone w odwołaniu sprowadzają się do wskazania potencjalnych błędów w ustaleniach faktycznych jakich miał się dopuścić Z-ca Rzecznika Dyscyplinarnego prowadząc postępowanie w sprawie. W tym miejscu zauważyć należy, iż zarzut błędu w ustaleniach faktycznych może być przez Sąd odwoławczy uwzględniony tylko w sytuacji gdy ustalenia te były podstawą rozstrzygnięcia, a nadto, jeżeli mógł mieć on wpływ na treść tego rozstrzygnięcia. Zgodnie bowiem z art. 439 pkt 3 k.p.k. w z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 233) "Orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia:

- 3) błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia"

Zauważyć należy iż 3-miesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej został przez ustawodawcę określony z uwagi na szereg istotnych kwestii. Tak długie oznaczenie tego terminu ma dać stronie oraz jej pełnomocnikowi czas na rzetelne przeanalizowanie, czy wniesienie skargi jest zasadne, a samemu pełnomocnikowi ma umożliwić zidentyfikowanie problemu konstytucyjnego oraz opracowanie jednego z najbardziej skomplikowanych pism procesowych jakim jest skarga konstytucyjna. W przedmiotowej sprawie pełnomocnikowi wyznaczonemu z urzędu pozostał (czego nie kwestionuje sama skarżąca) 2-dniowy termin na złożenie skargi. Doszło do tego także, w następstwie działania skarżącej, która wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu złożyła tuż przed upływem terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. W typowych warunkach termin jakim dysponował ustanowiony w sprawie pełnomocnik, jest zbyt krótki nawet dla precyzyjnego zidentyfikowania samego problemu konstytucyjnego, nie mówiąc o sporządzeniu obszernego i złożonego pisma procesowego jakim jest skarga konstytucyjna. Mimo to, radca prawny (...) nie tylko trafnie zidentyfikował potencjalny problem konstytucyjny, ale obszernie, w uzasadnieniu opinii o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej, rozważył argumenty przemawiające za jej wniesieniem. Zrobił to wykazując się dogłębną znajomością litery prawa oraz obszernego dorobku orzeczniczego Trybunału Konstytucyjnego, poświęcając, bez wątpienia,

ogromną, w stosunku do terminu którym dysponował, ilość czasu. Decyzja w sprawie sporządzenia skargi konstytucyjnej lub sporządzenie opinii o braku podstaw do jej wniesienia, należy wyłącznie do ustanowionego w sprawie pełnomocnika, z uwagi na wymóg formalny, tzw. przymus adwokacko-radcowski przy jej sporządzaniu.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut skarżącej dotyczący nieznajomości przez radcę prawnego (...) akt sprawy. Zauważyć należy, iż zachowanie radcy prawnego (...) cechowała w tym zakresie należyta staranność, adekwatna do istotnych ograniczeń czasowych w których działał. Wizyta w Sądzie Rejonowym w (...) miała na celu zbadanie kluczowej na tym etapie kwestii formalnej, dotyczącej ustalenia wiążącego terminu do wniesienia skargi. Jako wystarczająco staranne, w realiach niniejszej sprawy, ocenić należy zachowanie radcy prawnego polegające na zapoznaniu się z orzeczeniami Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w (...) (sygn.akt I SA/Lu (...)) i Naczelnego Sądu Administracyjnego (sygn. akt II FSK (...)) wraz z uzasadnieniami. Dostęp do treści powyższych orzeczeń pełnomocnik uzyskał za pośrednictwem Centralnej Bazy Orzeczeń NSA. Analiza uzasadnień powołanych orzeczeń pozwoliła mu na jednoznaczne zdefiniowanie problemu konstytucyjnego jaki wystąpił w sprawie. Problem ten sprowadzał się do oceny czy treść art. 278 p.p.s.a. może być niezgodna z treścią art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 (prawo do sądu) w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji (zasada proporcjonalności ograniczeń konstytucyjnych wolności i praw).

Jako niezasadny uznać również należy zarzut skarżącej dotyczący przyjęcia przez Z-cę Rzecznika Dyscyplinarnego, iż w dniu (...) na powiadomiona przez r.pr. (...) o ustanowieniu go pełnomocnikiem z urzędu. Wprawdzie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia pojawia się takie stwierdzenie, ale już w następnym zdaniu, Z-ca Rzecznika Dyscyplinarnego w pełni prawidłowo ustala, iż informacja ta została przez skarżącą odebrana w dniu (...) r. Z uwagi na to, iż dane adresowe skarżącej, radca prawny (...) otrzymał wraz zawiadomieniem o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu, a dane te nie zawierały numeru telefonicznego strony lub jej adresu e-mail, nie pozwalało mu to na natychmiastowy kontakt ze stroną postępowania, poza tradycyjną pocztą i nadaniem przesyłki poleconej.

Zaznaczyć należy, iż osobisty kontakt pełnomocnika wyznaczonego z urzędu z mocodawcą nie jest warunkiem koniecznym dla przyjęcia oceny prawidłowości zachowania radcy prawnego. Dotyczy to w szczególności postępowań dotyczących wnoszenia skarg po uprawomocnieniu się orzeczenia. Pogląd taki słusznie wyraził Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 17 października 2016 r. (sygn. I C 831/15), podnosząc, iż „takie spotkanie

(pełnomocnika i klienta) nie było bowiem niezbędne dla prawidłowego wywiązania się pozwanej z obowiązków pełnomocnika”. W dalszej części cytowanego orzeczenia Sąd stwierdza „działanie pełnomocnika wyznaczonego z urzędu wbrew oczekiwaniom reprezentowanego samo w sobie nie stanowi działania bezprawnego. W myśl bowiem art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 507 ze zm.) radca prawny nie jest związany poleceniem co do treści opinii prawnej. Rozwinięcie tej regulacji znajduje się w załączniku do uchwały (...) (...) Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. - Kodeks Etyki Radców Prawnych w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., zawierającym wewnątrz korporacyjne dyrektywy wykonywania zawodu radcy prawnego. Zgodnie z art. 11 ust. 2 Kodeksu radca prawny, wykonując zawód, obowiązany jest zawsze kierować się prawem. Żadne okoliczności pozaprawne, nie mające bezpośredniego związku z obiektywnie ocenionym stanem faktycznym sprawy, albo wyrażone przez kogokolwiek polecenia, czy wskazówki, nie zwalniają radcy prawnego z obowiązku rzetelnego i uczciwego wykonywania czynności zawodowych. Z kolei ust. 3 stanowi, iż od radcy prawnego wymaga się nieulegania wpływom - zwłaszcza tym, które mogą wynikać z jego osobistych interesów lub nacisków z zewnątrz. Radca prawny powinien unikać wszelkich ograniczeń własnej niezależności i nie może odstępować od zasad etyki w celu spełnienia oczekiwań klienta, sądu lub osób trzecich.”

Nie zasługuje również na uwzględnienie zarzut dotyczący dokonania przez Z-cę Rzecznika Dyscyplinarnego swobodnej oceny dowodów w sprawie, poprzez pominięcie zeznań oraz pisemnych wyjaśnień skarżącej. Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika jednoznacznie, iż Z-ca Rzecznika Dyscyplinarnego odniósł się do wszystkich istotnych kwestii podniesionych w skardze oraz w zeznaniach skarżącej. To, że nie podzielił podnoszonych tam twierdzeń wynika z faktu, iż nie znalazły one swego oparcia w całości zgromadzonego i prawidłowo ocenionego materiału dowodowego.

W ocenie Sądu niezasadny jest również zarzut, iż zaskarżone postanowienie jest wewnętrznie sprzeczne przez stwierdzenie, iż radcy prawnemu przysługiwał 2-dniowy termin do wniesienia skargi przy równoczesnym przyjęciu za rzetelne jego postępowania polegającego na wskazaniu w opinii argumentu o upływie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Ustalenie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej dokonane w ramach czynności sprawdzających jest prawidłowe, zaś z żadnego fragmentu opinii sporządzonej przez radę prawnego (...) nie wynika, iż wskazuje on upływ tego terminu. W konkluzji

sporządzonej opinii stwierdza on jednoznacznie, iż powodem niewniesienia skargi konstytucyjnej jest jej bezzasadność, nie zaś upływ terminu do jej wniesienia.

Z powyższych względów Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Lublinie orzekł jak w sentencji postanowienia.

Pouczenie:

Postanowienie niniejsze jest ostateczne w toku instancji i nie przysługuje na niego środek odwoławczy- art. 426 § 1 k.p.k. w 74¹ pkt. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 233 z późn. zm.).

Przewodniczący

Sędzia

Sędzia

Artur Warych

Tomasz Marzec

Paweł Strzelec